

Revisionsrapport - 1503

*Vänersborgs
kommun*

*Statsbidrag för
flyktingverksamhet*

Henrik Bergh
Mars 2016

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning.....	3
1.1.	Skriftliga anvisningar	3
1.2.	Extra tillfälligt generellt statsbidrag.....	3
1.3.	Schablonersättningar	4
1.3.1.	Periodisering	4
1.3.2.	Skuldbokföring av schablonersättningen (K).....	4
1.4.	Ansökan om statlig ersättning inom flyktmottagandet	5
1.5.	Interna kontrollplaner.....	5
2.	Sammanfattande bedömning	6
2.1.	Förslag till åtgärd	6
3.	Inledning.....	7
3.1.	Bakgrund	7
3.1.1.	Flyktingverksamhet i Vänersborgs kommun	7
3.2.	Revisionsfråga	8
3.3.	Revisionskriterier	8
3.4.	Metod och avgränsning	8
4.	Granskningsresultat.....	9
4.1.	Övergripande ansvarsfördelning.....	9
4.2.	Extra tillfälligt generellt statsbidrag.....	10
4.3.	Schablonersättning m.m.	10
4.3.1.	Automatiskt utbetald schablonersättning	10
4.3.2.	Schablonersättning efter särskild ansökan	11
4.3.3.	Fördelning av grundersättningar och schablonersättningar.....	12
4.4.	Rutiner på socialförvaltningen	12
4.4.1.	Erhållna statsbidrag år 2015.	12
4.4.2.	Periodisering av statsbidrag.....	16
4.4.1.	Periodisering av statsbidrag för etableringsinsatser (K)	17
4.4.2.	Socialförvaltningens skuldbokföring av schablonersättning (K)	17
4.4.3.	Skriftlig anvisning för ansökan om statlig ersättning.....	17
4.5.	Rutiner på utbildningsförvaltningen.....	18
4.5.1.	Erhållna statsbidrag 2014 och 2015.....	18
4.5.2.	Ansökan om statsbidrag från skolverket	19
4.5.3.	Periodisering av statsbidrag.....	20
4.5.1.	Skriftlig anvisning för ansökan om statlig ersättning.....	20
4.6.	Rutiner på överförmyndarverksamheten.....	21
4.6.1.	Erhållna statsbidrag år 2015	21

4.6.2.	Periodisering av statsbidrag.....	21
4.6.3.	Skriftlig anvisning för ansökan om statlig ersättning.....	21
4.7.	Intern kontrollplan.....	22
5.	Revisionell bedömning.....	23
5.1.	BILAGA.....	24
5.1.1.	Förteckning statsbidrag Migrationsverket	24
5.1.2.	Granskningspunkter bidrag (intäkter)	25
5.1.3.	Fastställd fördelningsmodell.....	27

1. Sammanfattning

De förtroendevalda revisorerna i Vänersborgs kommun har gett PwC i uppdrag att granska rutiner och intern kontroll för ansökan om statsbidrag för flyktingverksamhet.

Granskningen syftar till att pröva om berörda nämnder har en tillräcklig intern kontroll som säkerställer att kommunen får del av de statliga ersättningarna inom flyktingverksamheten som kommunen har rätt till.

För att kunna besvara den övergripande revisionsfrågan har följande revisionskriterier utarbetats:

- Finns det ändamålsenliga rutiner för hantering av statlig grund- och schablonersättning inom flyktingmottagandet?
- Finns det ändamålsenliga rutiner för ansökning av statliga ersättningar inom flyktingmottagandet?
- Omfattas statliga ersättningar inom flyktingmottagandet av nämndernas interna kontrollplaner?

Granskningsrapporten har varit föremål för sakgranskning av berörda tjänstemän.

1.1. Skriftliga anvisningar

Det finns inte någon samlad förteckningen över de skriftliga anvisningar som upprättats för ansökan om statsbidrag.

Vi har inte i detalj granskat de skriftliga anvisningarna men vår översiktliga bedömning är att de i allmänhet är av tillräcklig detaljeringsgrad för att kunna vara ett stöd i verksamheten.

Vid vår granskning noterades att enheten för funktionshinder inte hade några skriftliga anvisningar för att bevaka eventuella ersättningsberättigade kostnader. Den uppföljande kontroll som enheten gjorde med anledning vår granskning kunde dock inte finna att man för närvarande har några sådana ersättningsberättigade kostnader.

Det finns en skriftlig anvisning på överförmyndarverksamheten som beskriver rutinen för ansökan och bevakning av statlig ersättning inom flyktingverksamheten. Det framgår inte tydligt av anvisningen vem som är ansvarig för att utföra de olika stegen i den skriftliga anvisningen.

1.2. Extra tillfälligt generellt statsbidrag

Med anledning av den svåra flyktingsituationen och därmed ökade kostnader för kommunernas flyktingmottagande så beslutade Riksdagen 2015-12-10 att

kommuner och landsting skall erhålla ett extra tillfälligt generellt statsbidrag om 9,8 miljarder kr att användas under år 2015 och 2016.

Stödet är ett generellt statsbidrag som utbetalas 2015 men kan användas under 2015 - 2016. Bidraget som utbetalats till Vänersborgs kommun under slutet av år 2015 är enligt de fastställda kriterierna 73,8 mkr. Av det totala bidraget på 73,8 mkr så har 25 mkr beslutats användas under år 2015 för att användas för att finansiera förvaltningarnas etableringskostnader under år 2015.

Det återstående beloppet om 48,8 mkr bokförs som en kortfristiga skuld i bokslut 2015 med syfte att användas under år 2016. Kommunstyrelsens presidium har också getts i uppdrag att i dialog med företrädare för nämnderna och förvaltningarna ta fram förslag till användning av resterande belopp avseende år 2016. Inriktningen på arbetet ska vara ett förslag som kan tillställas KF:s möte i mars år 2016.

1.3. Schablonersättningar

Socialförvaltningen (SOC) erhåller samtliga schablonersättningar som Migrationsverket utbetalar med automatik och utan särskild ansökan.

Under år 2015 erhöll SOC totalt cirka 54 mkr i olika automatiskt utbetalda schablonersättningar för flyktingverksamhet varav vissa kan betraktas som grundersättningar och generella schablonersättningar. Disposition och fördelning av olika schablonersättningar har fastställts i en förvaltningsövergripande överenskommelse och fördelningsmodell (se bilaga).

1.3.1. Periodisering

Vi har granskat alla utbetalda schablonersättningar för år 2015 och i samtliga fall har man tillämpat god redovisningssed vilket innebär att periodisering av intäkten har skett till det år den statliga ersättningen är hänförlig till.

1.3.2. Skuldbokföring av schablonersättningen (K)

Däremot vill vi uppmärksamma den "matchningsprincip" som tillämpas vid periodisering och skuldbokföring av intäkten för den särskilda med automatik utbetalda schablonersättning för flyktingverksamheten som utbetalas med ett fast belopp under en period av två år.

Nu tillämpad "matchningsprincip" innebär att man efter avräkning enligt fastställd fördelningsmodell skuldbokför hela årets utbetalda särskilda schablonersättning för flyktingmottagande på ett balanskonto för respektive år.

Detta för att sedan månadsvis ta ut ett belopp från det skuldbokförda beloppet för att matcha månadsvisa kostnaderna inom de områden som schablonersättningen skall täcka. Vår uppfattning är att nuvarande "matchning av kostnader mot intäkter" inte är i linje med god redovisningssed.

Om avsikten är att erhållen skuldbokförd schablonersättning skall täcka vissa kostnader under 3,5 år så bör intäkten också periodiseras över en 3 årsperiod.

1.4. Ansökan om statlig ersättning inom flyktingmottagandet

Vi har granskat alla ansökningar om statlig ersättning under år 2015 och i samtliga fall så har man tillämpat god redovisningssed vilket innebär att periodisering av intäkten har skett till det år den statliga ersättningen är hänförlig till.

Vänersborgs kommun har för avsikt att ansluta sig till Migrationsverkets nya E-tjänst för ansökan om statlig ersättning inom flyktingverksamheten men Migrationsverket har meddelat att det för tillfälligt inte är möjligt att ansluta sig till e-tjänsten.

1.5. Interna kontrollplaner

Det kommungemensamma kontrollområdet för 2015 var ansökan av bidrag, bevaka att de bidrag som verksamheten hade rätt till söks (ansvar, ansökan, bevakning och beslut). Under året har delar av internkontrollgruppen, de förvaltningar som varit berörda, kartlagt alla bidrag från Migrationsverket samt även pratat om rutiner m.m. runt detta. Även IFO:s handläggare deltog i detta. Gruppen har även belyst rutiner kring ansökningar, avstämningar av utbetalningar m.m.

I samband med detta arbete så har den interna kontrollgruppen tagit fram en checklista (se bilaga) som kan tjäna som rättesnöre vid upprättande av exempelvis interna anvisningar för ansökan av bidrag. Inom ramen för detta arbete så har det också upprättas en förteckning över de nu aktuella ersättningarna för flyktingverksamhet i Vänersborgs kommun.

Man kommer också att under år 2016 fortsätta att följa upp och bevaka detta område inom ramen för de interna kontrollplanerna. Under år 2016 skulle då frågan också kunna väckas om det inte vore en fördel att upprätta en samlad förteckning över alla interna skriftliga anvisningar om statlig ersättning för flyktingverksamhet som underlag för intern kontroll och uppföljning.

Då de statliga ersättningarna för flyktingverksamhet uppgår till stora belopp är det positivt att området riktade statsbidrag har granskats inom ramen för nämndernas interna kontrollplaner år 2015.